

V ČR existuje několik akademických a výzkumných pracovišť, která se poradenskými službami zaměřenými na speciální vzdělávání a inkluzi zabývají, provádějí výzkumy a vydávají odborné publikace: Ústav speciálně pedagogických studií na Pedagogické fakultě UP v Olomouci, katedra speciální pedagogiky PdF MU v Brně, PdF UK v Praze, NÚV Praha. Zástupci těchto pracovišť se zapojili do veřejné diskuse k doporučením OECD, poskytli výstupy ze svých projektů a podíleli se na formulaci doporučení v oblasti „proměny poradenského systému“.

Jaká jsou konkrétní doporučení

- Pro zlepšení poradenské služby se doporučuje maximálně využít stávající i připravované nástroje, jako jsou např. katalogy posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb vytvořené v rámci projektu Inovace činnosti SPC při posuzování speciálních vzdělávacích potřeb a v současné době připravované katalogy podpůrných opatření, které vznikají v rámci projektu Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR a projektu RAMPS-VIP III financovaných z ESF.

V oblasti školských poradenských služeb se doporučuje

- Zavést model tzv. třístupňové péče, který byl ověřen v rámci projektu „*Integrace žáků se specifickými poruchami učení – od stanovení kritérií k poskytování péče všem potřebným žákům*“ (Mertin a Kucharská, 2007), a poskytovat tak žákům s výukovými problémy cílenou pedagogickou podporu bezprostředně po manifestaci prvotních obtíží, ještě před vyšetřením ve ŠPZ. Model je zaměřen především na prevenci (s pomocí se nečeká, až dítě selže nebo až je mu stanovena konkrétní diagnóza školským poradenským zařízením) a na minimalizaci či úplné odstranění počátečních obtíží.
 - **První stupeň péče** představuje individualizovaná pomoc učitele, která reaguje bezprostředně na projev potíží žáka (učitel dále sleduje a vyhodnocuje efekt individualizované podpory).
 - **Druhý stupeň** představuje tzv. plán pedagogické podpory. Na základě odborných konzultací s pracovníky školního poradenského pracoviště (nejlépe se školním speciálním pedagogem či školním psychologem) by měl být pro žáka vypracován plán pedagogické podpory – na rozdíl od individualizované pomoci učitele by měl být strukturovaný. Plnění a efektivita uvedeného plánu je pravidelně vyhodnocována.
 - **Třetím stupněm** je využití specializované diagnostiky a intervence na odborném pracovišti či v koordinaci s ním.

V rámci ověřování modelu se ukázalo, že většina obtíží žáků, na které bylo bezprostředně reagováno, se vyřešila na úrovni školy a nemusela být řešena ŠPZ. Zavedení tohoto modelu je podmíněno zajištěním vzdělávání pedagogických pracovníků škol v oblasti pedagogické diagnostiky a intervence a zvýšením dostupnosti služeb školních speciálních pedagogů a školních psychologů.

V oblasti školských poradenských zařízení se doporučuje

- Přizpůsobit síť a kapacity školských poradenských zařízení aktuálním potřebám uživatelů služeb.
- Přejít od diagnostiky zaměřené primárně na zjišťování konkrétní diagnózy k diagnostice zaměřené na zjišťování míry podpory, kterou žák potřebuje při vzdělávání a navrhování konkrétních podpůrných opatření.